

מסורתי. באותו זמן הודיעה טנג'יר כי קיבל לה הוראה סלגרפית ממברקת תל-אביב לר- אות את כל הענין כמחוסל, אך בכל אופן היה בין העתק זה ותוכן המברק המתויק העבירה את העתק הדרוש.

בתל-אביב נפל המברק כפצצה אדירה. לא כל קשר מלבד הכתובת שאליו נשלח. במקום הפטפוטים המשפחתיים המרגיעים עסק הד מברק בהוראות מפורטות ומסובכות על טרנסאקציות בלתי חוקיות בדולארים. הצנזור שהעביר את גוסס המברק האורגינאלי ראה כי תחת כיסוי מספר הביקורת הסידורי וחי- הימתו הוגבגב חומר בלתי חוקי. אולם אנשי המברקה לא יכלו להוכיח מי עשה את הד- בר. עד אשר צץ הרעיון להתעניין בפקודה, אשר לדברי טנג'יר נשלחה מתל-אביב לבטל את כל הענין.

כתוצאה הוגשה תביעה פלילית נגד שני פקידים, יעקב גולדקס, ומשה דונגי-שחור לא מוזמן מסיוור בחוק-לארץ והיה מועמד לראשות המחלקה. לדברי כמה מן הפקידים המכריזים את כתב ידו, נשלחה פקודת הבי- טול על ידו, כפי שהוכיחה הגוססה המקורית של המברק.

אסונות למול היה מזל

„מפציצים“ פילחה זעקת שבר את חלל הלילה בקטע החול של רחוב 114 ביפו. מזל זופט התעוררה משנתה העמוקה, בשעה 4.30 לפנות בוקר; כמתוך חלום בלהות הו- שיטה ידה, גישה על פני בעלה השוכב לצדה. „חיפשתי את בעלי, הוא חוזר לפעמים מעבודת לילה בשעה זו. נרגעתי.“ אהרן בן השנתיים צרח ממיטתו בפנית החדר, כאילו לא קיבל את מנת החלב היומית. מזל תפשה את הילד בנורעותיה, השלושה יצאו אל חדר המדרגות המוביל אל מטבח גדול, משו- תף להם ולמשפחת פריד. המקום רחש שכי- נים לרוב; שני ילדי משפחת פריד התרוצצו כמוכי סהר: „חיפשו את המטבח“, אמרה הקטנה בת השבע, „והמטבח... איננו.“

אותה שעה היתה ריצפת המטבח כולה, לרבות בית השימוש שהולך עליה ושתי גיגיות הכביסה שהיו תלויות להנאתן על הקיר שממול, מונחת בעומקו של בור- שופכין מסתורי, שהיה נשאר מיסתורי, מסכן חיי שבע נפשות, ביניהן שלושה ילדים, איל- מלא בחר לעצמו זמן מתאים (4.30) לפנות בוקר) להתמוגג עם הריצפה שמעליו. מזל היתה במצב רוח זיטטרי: „איזה מזל. כל היום מסתובב הקטן לידי במטבח. טועם מן האוכל שאני מבשלת, לפרקים מתיישב לצי-

במקרים עלובים.“ 16 איש נענו למודעה שהופיעה בחזרת שקראה לאסיפה שתארגן את הצד המנהלתי של מבצע החתמה המוני נגד משא מתן ישיר עם גרמניה.

אהוד, ממושקף, בעל לשון רהוטה ושר- טת, ישם ד"ר יעקב רובין, עורך ראשי חרות, מזכיר ראשי, תנועת חרות, מאחורי שולחן העורך בקומה השלישית של מצודת זאב בתל-אביב, וגלגל דברים שהזידו את שנתו שבועות וימים. הוא החליט להקים „ועד על-מפלגתי עם אישי ציבור מכל החו- גים והשכבות, למניעת מגע ישיר והכרה מדינית בגרמניה.“

כוננת התעמולה ססוימה יוחר במבצע החתמה המוני, היא מניעה, יותר מאשר הפ- גנה סתמית נגד „החרפה למדינתנו שהיא התנכרות לצוואת הנגס של מיליוני הטכני- חים למשפחותינו, פרצה במוסר הציבור ש- תגרום לתוספת ירידת מוסר במדינה, ש- סופה להכרית את אחרית האחריות הצי- בורית והרגש הלאומי (אומר האדם הבי- נוני: — אם הם מתכוננים למכור את זכרם של אבי ואמי, אוכל לעשות מה שאני רוצה במדינה הזאת).“

ברעתו של ד"ר רובין להקים מפקדת מב- צע בכל רחבי הארץ, לארגן ועדים ציבוריים, אירגוני עולים, סיוורים קולקטיביים מבית לבית, נקודות החתמה בערים ובמוש- בות, לרבות שולחנות רחוב.

אם יצליח המבצע, ישפיע הלחץ על מש- רד החוץ לותר על תוכניתו בדבר משא ומתן בקבלת בצע כסף, יחזור בו שרת מה- פרת הבטחתו בישיבת הכנסת הידועה, בזמן הדיון הכספי על שילומים: „לא ייתכן כל מגע ישיר עם גרמניה.“

משפט

המברק נפל כפצצה

בין שאר המברקים שהובאו לצנזור במב- רקת תל-אביב היה גם אחד שיגרתי לניו- יורק על ענינים משפחתיים. הוא אישר את התוכן, טבע את חותמתו בצירוף מספר בי- קורת סידורי והחזיר את המברק לפקיד ה- מברקה לשלוח לתעודתו.

אותו ערב נתקבלה מטנג'יר (תחנת הבי- נים להעברת מברקים מישראל לניו-יורק) פניית בירור בדבר מברק שנשא אותו מספר סידורי, „מדוע“, רצה האחראי בטנג'יר לד- עת, „חסרה למברק הספרה המציינת כל מברק, המעידה כי עבר את כל הביקורות הדרושות ויכול להישלח לתעודתו.“ האלחוטאי שישב בתל-אביב לא ידע לה-

שלוש מיטות, ארון בגדים ושולחן, חדר משפחת יוסף עריש פורטוגה בת המש ה- נפשות (שני הבנים הנשואים גרים מחוץ למחנה והאחות הבכורה נשארה בטוניס). אם המשפחה, שזיכרה ערבית וצרפתית בלבד, לא ידעה פרטים רבים אודות בתה, מזל, 16 וחצי, שנעדרה מביתה מאז ה-23 בספטמבר כאשר ברחו ממנו, לפי הגדרת המשטרה, „אחר ריב על רקע דתי“, אך יזגט בת השבע, בעלת עינים בוערות וקבכי עץ ועונדת מחרוזת צדפים, ידעה לספר עוב- דות נוספות על אחותה השחרחרת שתוארה בפרסומי המשטרה כ„גבוהה 155 סנטימטר, בעלת עינים ושערות שחורות, לובשת אפודה צרובה, תצאית אפורה ונעלים חומות.“

מזל עמדה להינשא בקרוב, אך אבי חתנה טבע מכלתו שחלך בכיסוי ראש. למרות שגם אביה תמך בדעה הזאת („אלשה שאינה משרכת דרכה, מכסה ראש! תלכי עם מטפחת ראש!“) סרבה מזל, ברחו מביתה אחר ריב שפתיים וידיים עם אביה ושיחה עם ארוסה, שניתק את אירוסיהם.

כעבור שלושה ימים הודיעה מזל בכתב „אני בבית טוב. סולחת לכם הכל מה שעי- שיתם לי. להתראות בקרוב.“ אך טרם חזרה לביתה. חיפושים בבתי חברות וחקירה בבתי קרובים לא העלו דבר והמשפחה כולה (כולל הארוס) החליטה לוותר על מטפחת הראש ובלבד שהבת תחזור.

ארגונים

סמלי הטומאה הוכשרו

משך שנים-עשרה השנים האחרונות, מאז החל הרצח המאורגן של ששה מיליוני יהו- דים, נשא הישוב משטמה, עוינת יותר מכל אומה אחרת, לגרמנים בשל גרמניותם. נוכח סיפורי הוועה הפכו אדמת גרמניה והגזע הגרמני לסמלי טומאה.

משפחה הישוב מדינה והמוסדות ממשלה, נסתה האחרונה, משך שנים, להתעלם ממ- ציאותיה של גרמניה על פני כדור הארץ. על דרכונים ישראלים, שהוצאו על ידי מש- רד העליה, בלטה חותמת: „לכל הארצות פרט לגרמניה.“ בתחילת החודש פורסמה לפתע, (אם כי כתולדת משא ומתן ממושך עם הנהלת הסוכנות ונציגה נחום גולדמן) הכרזה מטעם קאנצלר בון, ד"ר קונרד א- דנאור שבה הכריז כי ממשלת בון והעם הגרמני-מערבי מוכנים להתפשר עם מדינת ישראל והעם היהודי עליידי מתי פיצויים, טבין ותקילין. משרד החוץ ניטח תשובה, הריצה לבית החולים הריטי בניו-יורק, אל משה שרת ששכב אותה שעה חולה; שר-

לקבל מצב שבו אדם אחד מתוך המישה יכול לעמוד בפני שינויים אשר רוב — אפילו מכריע — של החברים ירצו בהם. בעזרת שאנה סדר. מאותו רגע נעלמה מן האולם כל אורה של מועצה חגיגית מנומנמת. רפי קוצר הציג להפסיק את הצעקות ולגשת להצבעה. החברים הס- כימו והידיים התרוממו באויר. רפי מנה: 17 בעד, 15 נגד. ההצעה נתקבלה. אולם כאן שוב פרצו צעקות: „זה לא נכון! אתה משקר! לא ספרת נכון!“ נערכה הצבעה

מזל פורטוגה לפני הנשואין

שניה, כאשר כל אחד מבין המצביעים הוזה גם במברק חשבונות. התוצאות: 14 בעד, 12 נגד.

שוב לא יכול היה קופרמינג להבליג: „אנו נארגן פטיציה, נוקיע את השערוריה הזאת!“ עד אשר לבסוף צעק היור: „או- שאתה תשתוק או שאני אשתוק!“ תשובת קופרמינג היתה פשוטה וחד-מש- מעית: „אני לא אשתוק!“ רפי קוצר התפטר ככעס רב ולרגע צפה סכנת פיצוץ האיגוד, כשכל אחד צועק ושואג לבסוף הצליח משה רשקס, מזכיר האיגוד (על ידי שאנה גולה משאר הצעקות) להשליט מעט סדר. הוא הבטיח שאין כוננת הוועד לכפות תקנות שאין לשנותן. אם במושב הבא תשיג הצעת שינוי התקנות רוב כלשהו יהיה הוא בין המצביעים הראשונים בעד השינוי. הצירים נרגעו, רפי קוצר חזר למושב ראש המועצה, ההצעה הועברה ושאר ההח- לטות והוויכוחים שעמדו על סדר היום הוק- ראו באוירה שקטה. וכאשר נעלה המועצה (בתשע בערב) שוב שררה באולם האוירה השקטה והמנומנמת ששררה בהתחלה.

משטרה

מה עם טריפוס?

בעוד משפט טריפוס מתקרב לקיצו במד- בול של חקירות, נאומי סיכום וויכוחים צי- בוריים, נפל צלו על כל תהנות משטרה ב- ארץ, כולל המטה הארצי. היחסים בין ה- משטרה והציבור החריפו בהשפעת הגילויים. פרשות סתומות, כמו פרשת אברגוש, גרמו להפרחת חשדות עלובניים ביותר נגד ה- משטרה.

מקרה אופייני: קצין גבוה, בעל שלושה כוכבים ועיור מפקח (מחוז) נסע במכוניתו, נתקל בשני צעירים רוכבי אופניים שהחזיקו איש את יד רעהו וחסמו את הכביש. כשירד הקצין כדי להטף להם מוסר, לעגו לו ה- שניים, הוכיחו לו שאין לו סמכות לעצרם, האיםמיהו בהתנהגות בלתי-חוקית. למחרת היום כתבו אותם צעירים למפקח הכללי, התלוננו על הקצין.

מקרה שני: אדם שהתנהלה נגדו חקירה נתבקש לחתום על הדו"ח, שם לב שאין עליו חתימת השוטר המאשים. אמר לו הק- צין: „זה בסדר.“ ענה הנאשם: „ומה עם טריפוס, זה גם כן בסדר?“

התוצאה: שוטרים וקצינים נזהרים מל- קבל על עצמם אחריות לכל דבר שעלול לגרום אחריו פרסומת ושיתוף הפעולה בין המשטרה והציבור, שנופח מאז הקמת מש- טרת ישראל בשקידה ובהצלחתה, ירד כמעט לנקודת האפס.

דרכי חיים

תלכי עם מטפחת, אש!

בחדר לא גדול בצירף שבדי (מספר 547) במחנה העולים תלפיות, ירושלים, המרוהט

ד"ר יעקב רובין והסימא החברים יצאו זוגות זוגות

רכיו על כסא השימוש, לרוב מתכנס לתוך גיגית, מעל הבור, משחק באניות. אנשי האפורטרופוס על רכוש הנפקידים, שה- יגיעו למקום בליות מנדס עירוני, כשעה לאחר המעשה, הפכו מטרה לנפגעים: גברת פוקס מהקומה השניה, אם לתינוק בן תמשה חודשים, החלה חוששת שסופה לגלוש אל בור בין חורבות הקומה השניה: טענה ש „לא אמרתם לנו שיש בור מסוכן מתחת למכונות הבישול שלנו כשמסרתם לנו את הדירות.“ אשה אחרת הכירה את רופא ה- שניים הערבי, בעל הבית הקודם שנמאס לו לרוץ לבית-השימוש בחצר, חפר בור, הרכיב כסא על רצפת המטבח, סיכן את חיי בני ביתו. היום כולם מבסוטים, אמרה גברת פוקס: „יש לנו מזל. אילו התמוטטנו לחלוטין, היינו נמקים היום בצריפונים על- בים, מהכים לעולם לשיכון פיצויים.“ (המשך בעמוד 10)

שיב, היה עסוק מדי להטריח את עצמו לב- רר את השאלה... „שלח פנייה רשמית, הוא ייעץ, ויענו לך אחר שיבררו את הענין.“ האלחוטאי מטנג'יר עשה כפי שיעץ לו חברו התל-אביבי, שלח מברק רשמי בו חזר על שאלתו בצירוף שתי המלים הראשונות של המברק, נושא הבירור. לכשהגיעה המשאלה תל-אביב חיפשו ב- תיק המברקים לברר מדוע נשמטה הספרה. אולם לתימונה מצאו (לפי ההעתיקים המ- תוייקים) כי הספרה לא חסרה. אולם הדבר שצורר את ספרותם ביותר היה כי שתי המלים שנשלחו על ידי טנג'יר כהעתק ה- חלת המברק לא היו זהות עם המברק המ- תוייק. לא זו בלבד אלא שאף מברק שנש- לה באותו יום לניו-יורק לא כלל את שתי המלים הללו. לטנג'יר נשלח בחזרה מברק בו ביקשה תל-אביב את העתקו המלא של המברק ה-

החוץ הוסיף עליה מספר מחמאות דיפלו- מטריות והבטיח לעיין בדבר. גם שולחנות רחוב. הפגנות של גו- פים מאורגנים נגד התכנית כולה החלו בניו- יורק, שעה שהוועד היהודי-אמריקאי הכריז חרם על כל משא ומתן. החלטה דומה קבלה אגודת הסופרים בתל-אביב. מרכז בית-ר ב- תל-אביב החליט שאין די בהפגנות שבהת- ריו מהמשמרת הצעירה בוגות וזגות, מצר- יידי כרות, אל משרד החוץ בקריה, אל הוועד הפועל של ההסתדרות ברחוב אלגבי, אל ביתו של ראש הממשלה בשדרות קרן- קיימת.

הישוב התחלק לשתי אסכולות מנוגדות. המעשיים נטו לרעיון חבלת שילומים שמנים בתקופה שמצב המדינה יכול לשמש תירוץ ללקיחת מטבע זר גם מהשטן עצמו. האח- רים זועקו: „לא נמכור את דם משפחותינו